

Ἡ Πλατεῖα Λοδοβίκου ΙΕ., ὡς ὀνομάσθη ἐκ τοῦ εἰρημένου ἀνδριάντος, ὑπῆρξεν ἀπ' ἀρχῆς τόπος θανάτου. Καὶ πρὶν ἀκόμη τελειωθῶσιν αἱ περὶ αὐτὴν σίκοδομαὶ, κατέστη θέατρον δεινῆς καταστροφῆς. Ἐπὶ τοῦ γάμου τοῦ Λοδοβίκου ΙΕ., Δελφῖνος τότε καὶ κληρονόμου τῆς Γαλλίας, ἔξελέχθη αὐτὴ πρὸς ἐπίδειξιν πυροτεγχνημάτων. Μετὰ τὸ τέλος τῆς παραστάσεως, οἱ θεαταὶ ἥρχισαν νὰ ἀναχωρῶσιν ἄλλοι δύμας, μὴ γνωρίζοντες ὅτι ἡ ἐπίδειξις ἐτελείωσε, κατεπείγοντο εἰς τὰ ἔμπροσθεν, προθυμούμενοι νὰ καταλάβωσι τοὺς τόπους τῶν ἀναχωρούντων. Θόρυβος ἡκολούθησεν· 300 καὶ ἐπέκεινα ἔμειναν νεκροὶ, καὶ τούλαχιστον 1200 ἀπέθανον μετ' οὐ πολὺ ἐκ τῶν ἐπ' αὐτοὺς τραυμάτων.

Τὸ πρῶτον αἷμα τῆς Γαλλικῆς Μεταπολιτεύσεως ἔχύθη ἐν τῇ Πλατείᾳ Λοδοβίκου ΙΕ. τὴν 12ην Ιουλίου, 1789· ὁ δὲ πρῶτος ἐκ τῶν πολυαριθμών ἀνδρῶν, ὃσοι ἀπανθρώπως ἐνταῦθα ἐλαμποτομήθησαν, ἦτον ὁ Λοδοβίκος ΙΕ., ἔξ οὖ καὶ τὸ νῦν ὄνομα τῆς Πλατείας. Ἐνταῦθα προσέτι ἐσφάγησαν—ἡ ὥρα καὶ ὑψηλόφρων βασιλισσα· ἡ ἐνθουσιαστικὴ νεᾶνις Καρλόπττα Κορδάῃ· ἡ μεγαλόψυχος Δέσποινα Ῥολάνδα (ἥτις τελευταῖς λέξεις ἀνεφώνησεν ἀποτεινομένη πρὸς τὸ ἐκ γύψου ἄγαλμα τῆς Ἐλευθερίας, τὸ κατέχον τὴν τοποθεσίαν τοῦ καθαριεύθεντος δρειχαλκίνου ἀνδριάντος τοῦ Λοδοβίκου ΙΕ.—«὾! Ἐλευθερία, ὅποια ἐγκλήματα πράττονται ἐν δονόματί σου!») ὁ Λοδοβίκος Φιλίππος, Δούξ Αὐρηλίας, πατήρ δὲ τοῦ νῦν βασιλέως τῶν Γάλλων· ὁ Δαρδοῖζέρ, ὅστις, παρακαλέσας νὰ τὸν χαρίσωσιν δλίγας ἡμέρας διὰ νὰ τελειώσῃ ἀξιόλογά τινα πειράματα εἰς ἡ κατεγίνετο, ἔλαβεν ἀπόκρισιν ὅτι ἡ δημοκρατία δὲν χρειάζεται χγηικούς· ὁ Κάμιλλος Δεσμουλίνος καὶ ὁ Δάντων, ἔξ ὧν ὁ ἐσχατος παρεκάλεσε νὰ δείξωσι τὴν φοβερὰν κεφαλήν του εἰς τὸν λαὸν καὶ εἰς τοὺς ἄλλους δούλους τε καὶ ὅργανα τοῦ Ροβεσπιέρου· ἔωτοῦ, περιστρεφόμενος ὁ τροχὸς τῆς σφαγῆς ἐφθασε, τέλος, καὶ εἰς τὸν Ροβεσπιέρον αὐτὸν καὶ τοὺς συνεργούς του. [Ἴδε Τόμ. Ε. Σελ. 59-61.]

Μετὰ τὴν ἔκρηξιν τῆς Πολιτικῆς Μεταβολῆς καθηγρέθη ὁ ἀνδριάς τοῦ Λοδοβίκου ΙΕ., καὶ ἡ Πλατεῖα μετωνομάσθη, πρῶτον Πλατεῖα τῆς Μεταπολιτεύσεως, ἔπειτα Πλατεῖα τῆς Ὁμονοίας· ἀφοῦ δὲ ἐπανῆλθον οἱ Βουρβόνοι, ἔλαβε τὴν πρώτην ἐπωνυμίαν τῆς Πλατεία τοῦ Λοδοβίκου ΙΕ., καὶ ταύτην διετήρησεν ἔωτοῦ ὁ Κάρολος Ι. μετέβαλε τὸ Δεκάτου Πέμπτου εἰς τὸ Δεκάτου Έκτου, σκοπὸν ἔχων νὰ ἀνεγείρῃ ἀνδριάντα εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἀτυχοῦς ἐκείνου μονάρχου. Ὁ ἀνδριάς δύμας οὗτος οὐδέποτε ἀνηγρέθη· καὶ μετὰ τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1830 ἐπιγραφὴ ἐτέθη ἐπὶ τῆς βάσεως τοῦ μέλλοντος ἀνδριάντος,

δηλοῦσα ὅτι ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ ἥθελέ ποτε ἀνεγερθῆ μνημεῖον τοῦ Χάρτου. Ἄλλ', ὡς παριστάνει ἡ εἰκονογραφία, ἡ Πλατεῖα κατέχεται νῦν ὑπὸ τοῦ Ὁβελίσκου τῆς Λουᾶρος.

Ἐκ τοῦ παλατίου τῶν Τοινίλεριῶν πληθὺς ἀξιολόγων ἀντικειμένων παρίσταται εἰς τὸν θεατὴν. Ἐκ τῶν πέριξ αὐτοῦ ἀριστουργημάτων τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ ὁπτεῖ τὸ βλέμμα εἰς τὸ ὠραῖον τοῦτο λείψων τῆς ἀρχαίας Αἰγυπτιακῆς τέχνης καὶ πολυτελείας, ἵσταμένον ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ τόπου, ὅστις ἦτο κατὰ λέξιν «ἄγρος αἴματος» εἰς φοβερὰν ἐποχήν. Πέραν αὐτοῦ φαίνεται ὁ διὰ τοῦ Ἡλυσίου Πεδίου δρόμος, ἀναβαίνων εἰς τὸ μέτριον ὕψωμα τὸ ἔχον ὡς κορωνίδα τὴν θριαμβικὴν ἀψίδα, ἥτις ἥρχισε μὲν ἐπὶ τοῦ Ναπολέοντος, αἰγυμαλώτου καὶ ἔξορίστου ἀποθανόντος, ἐτελείωσε δὲ ἐπὶ τοῦ Λοδοβίκου Φιλίππου, ὅστις εἶδε τὴν ἀρχὴν τῆς Πολιτικῆς Μεταβολῆς, ἔξ οὗ δὲ μὲν πατήρ του ἀπέθανεν, αὐτὸς δὲ κατήγνησε νὰ περιπλανᾶται εἰς τὴν Εύρωπην· καὶ ὅστις διὰ δευτέρας Μεταβολῆς ἔγεινε βασιλεὺς τῆς Γαλλίας.

Ο ΕΞΟΡΙΣΤΟΣ.

Ο ΑΥΓΚΟΡΑΤΩΡ Νικόλαος, μόλις ἀναβὰς ἐπὶ τοῦ θρόνου, ἀνεκάλυψεν δργανίζομένην καθ' ἐκτοῦ ἀπερίσκεπτον συνωμοσίαν· ἐκ τούτου ἡ Ηπειρούπολις, ὡς ἦτον ἐπόμενον, διεταράχθη σφοδρῶς· ἀλλ' ἡ διεγερθεῖσα συγκίνησις ἔλαβε περισσὸν χρόνον νὰ καταπάνηση, πρὶν γνωρίσῃ τὸ δημόσιον τὴν περὶ τῶν συνωμοτῶν ἀπόφασιν. Ἐξ μῆνες παρῆλθον, μῆνες φρικώδους μετεωρισμοῦ καὶ ἀνησυχίας εἰς τοὺς φίλους τῶν ἀτυχῶν δεσμίων. Ἐπὶ τέλους, τὴν Ιαν. Ιουλίου, ἡ ἀπόφασις τοῦ ὑπερτάτου δικαστηρίου ἐφάνη ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Πετρουπόλεως. Τριάκοντα ἔξ τῶν ἐναγκέντων κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον, οἱ δὲ λοιποὶ εἰς τὰ μεταλλεῖα καὶ εἰς ἔξοριαν. Ο φίλος καὶ προστάτης μου, Κόμης Ἀλέξιος Β. περιελαμβάνετο εἰς τὸν κατάλογον τῶν πρώτων· ἀλλ' ἡ ἐπιείκεια τοῦ αὐτοκράτορος συνεκέρασε τὴν αὐστηρότητα τῆς δικαιούσης, καὶ πέντε μόνον ἐκ τῶν καταδικασθέντων ἀφέθησαν νὰ θανατωθῶσι, τῶν δὲ ἐπιλοίπων τριάκοντα ἔνδος ἡ ποινὴ μετεβολήθη εἰς ἔξοριαν. Τὸ δόνομα τοῦ φίλου μου εὐγνωμόνως εἶδον μεταξὺ τῶν δευτέρων.

Τὴν ἀγγελίαν ταύτην ἀναγνοῦς, ὡρμησα εἰς τὴν δόδιν, καὶ ἐτρέχον ἀπνευστή, ἐωσοῦ ἔφθασα εἰς τὸν οἶκον τῆς ἀγαπητῆς Λουᾶρος του. Περὶ αὐτῆς ἀρχεῖ πρὸς τὸ παρὸν νὰ εἴπω διτοῦ ἦτο νέα, ἐραστικά, καὶ εἰδήμων Γαλλίς, ἥτις, εὔνοιαν πρὸς ἐμὲ τρέφουσα καθὸ γνώριμον τῆς ἐν Παρισίοις ἀδελφῆς της, καὶ μεγάλην ἔχουσα ὡς κομμωτρία (modiste) πρώτης τάξεως ἐν Πετρουπόλει, μὲν καθυποχρέον διὰ τῆς προστασίας της. Μεταξὺ τῆς ἀληθῆς ἀξιεράστου ταύτης γυναικὸς καὶ τοῦ Κόμητος εἶχεν ὑπάρξειν ἐπὶ τινας ἐνιαυτοὺς ἀγάπη, ὅχι μὲν καθιερωμένη (ὡς ἔπειτε) διτοῦ ἔκκλησιαστικῆς τελετῆς, ἀλλὰ τόσον πολυχρόνιος καὶ τόσον βαθέως ἐρρίζωμένη ἐν ταῖς καρδίαις ἀμφοτέρων, καὶ τόσον ἀξιότιμος διὰ τὴν ἀμοιβαίνων σταθερότητα, καὶ καλοκαγαθίαν των, ὥστε καὶ τῆς μητρὸς αὐτῆς καὶ τῶν ἀδελφῶν τοῦ Κόμητος ἐφείλκυσε τὴν συμπάθειαν. Ἀλλὰ νὰ ἐπανέλθω εἰς τὸ προκείμενον—εὐρῆκα τὴν Λουᾶραν μετ' ἀντιτύπου τῆς ἐφημερίδος εἰς τὴν χειρά της, καὶ βρευθισμένην εἰς τὰ δάκρυα, δάκρυα δύμως εὐφρόσυνα·—

« Μόνον εἰς ἔξορίαν!» ἀνέκραξεν ὥδουσά με εἰσεργόμενον. « γάρ τῷ Θεῷ καὶ τῷ αὐτοκράτορι!»

Μετὰ τὴν πρώτην δρμὴν τῆς χαρᾶς, ἔστρεψε τὸν νοῦν ἡ Λουίζα πρὸς τὴν μητέρα καὶ τὰς ἀδελφὰς τοῦ ἑραστοῦ της. Ἐστοχάσθη δὲ ὅτι, ἐν εὐθὺς ἀπέστελλεν ἔκτακτον ταχυδρόμον, ἥδυντο νὰ φάσῃ εἰς Μόσχαν δώδεκα ὥρας πρὸ τοῦ τακτικοῦ, ὅστις ἔμελλε ν' ἀπέλθῃ τὴν νύκταν. Μὲ ἡρώτησεν ἀν̄ ἐγνωρίζον ἀξιόπιστὸν τινα ἀγγειοφόρον, ὅστις ἀνυπερθέτως νὰ κινήσῃ ὡς κομιστὴς τῶν χαροποιῶν εἰδήσεων εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Κόμητος. Εἴλον· Ρωτούντης, εἰδήμονα καὶ δραστήριον, ὅστις, τὴν ἔβεβαίωσα, ἦθελε τὴν δουλεύεσιν εὐχαρίστως—μετ' ἀγαλλιώσεως ἐδέχθη τὴν προσφοράν μου. Ή μόνη δυσκολία ἦτο τὸ διαθετήριον ἀλλὰ καὶ τοῦτο, διὰ τῆς φιλοφροσύνης τοῦ πρώτην ἀστυνόμου, κυρίου Γοργοδηνού, ἐπρομηθεύθη εἰς ἡμίσειαν ὥραν· καὶ δ ταχυδρόμος ἔξεκίνησε, χίλια ρούμιλια ἔχων εἰς τὸ θυλάκιον του ὡς ὀδοιπορικὰ ἔξοδα.

Ἐφθασε δὲ εἰς τὴν Μόσχαν δεκατέσσαρας ὥρας πρὸ τοῦ δημοσίου ταχυδρόμου· διστε ἡ μήτηρ καὶ αἱ ἀδελφὲς τοῦ Κόμητος ἀπηλλάχθησαν δεκατεσσάρων ὥρῶν θανατίου ἀνησυχίας.

Ἐπιστρέψας ἔφερεν εἰς ἀπάντησιν μίαν ἔξειναν τῶν ἐπιστολῶν, αἵτινες φύνονται γεγραμμέναι μὲν κονδύλιον ἐκ πτέρυγος ἀγγέλου. Ὅγηραλέα Κόμησσα ἔκάλει τὴν Λουίζαν θυγατέρα της, αἱ δὲ νέαι κόραι ὠνόμαζον αὐτήν ἀδελφήν των. Πηρεχάλουν δὲ ἔστε, ἀμα ἦθελε γνωστοποιηθῆν ἡ ἡμέρα καθ' ἣν ἔμελλον νὰ κινήσωσιν οἱ δέσμιοι πρὸς τὸ τόπον τῆς ἔξορίας των, ν' ἀποσταλοῦταχυδρόμος εἰς Μόσχαν φέρων τὴν ἀγγελίαν ταύτην. Ἐγὼ λοιπὸν εἴπον εἰς τὸν ὑπηρέτην μου νὰ ἥναι ἔτοιμος νὰ κινήσῃ· αὐτὸς δὲ μετὰ χαρᾶς ἔχλινε, διότι εἴχε λάβει παρὰ τῆς μητρὸς τοῦ Κόμητος χίλια ρούμιλια διὰ τὸ πρώτον ταξίδιον του, καὶ ἥπιζεν διὶ καὶ τὸ δεύτερον ἥθελεν ἀνταμειφθῆν ἐπίσης γενναίως.

Εἰς διάστημα ἔζηκοντα ἐτῶν δὲν εἶχε συμβῇ ἐν Πετρουπόλει δημοσίᾳ θανάτωσις ὅθεν ἦτον ἀναλόγως μεγαλητέρα ἡ ἐκ τῆς προσδοκιμένης ταύτης πεοιέργειά τε καὶ συγκίνησις. Ή ἡμέρα δὲν ἦτον ἐγνωσμένη εἰς τὸ δημόσιον, καὶ οἱ κάτοικοι τῆς πρωτευούσης ἀνίσταντο κατὰ πᾶσαν πρωίαν, περιμένοντες ν' ἀκούσωσι τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς αίματηρᾶς τραγωδίας. Ἐγὼ εἴχον παρακαλέσαι νέον τινὰ Γάλλον, διστις ἡτο πιθανὸν νὰ λάθῃ ἔγκαιρον εἰδήσιν, καθὸ διπλάληλος τοῦ ἔκτακτου ἀπεσταλμένου Στρατάρχου Μαρμόντ, νὰ μὲν κοινοποιήσῃ τὴν ἡμέραν, εὐθὺς δὲ τοῦ ἦθελε τὴν μάθει· τὸ ἐσπέρας δὲ τῆς 23ης Ιουλίου μὲν ἐμήνυσεν διτὶ δ στρατάρχης καὶ ἡ θεραπεία του εἴχον προσκληθῆν νὰ παρευρεθῶσι τὴν αὐγὴν τῆς ἐπιούσης περὶ τὰς τέσσαρας εἰς τὸ παλάτιον τῆς Γαλλικῆς πρεσβείας, ἐκ τῶν παραθύρων τοῦ διοίου ἐφαίνετο δ τόπος τῆς θανατώσεως.

Ἐσπευσα νὰ μεταδώσω τὴν ἀγγελίαν ταύτην εἰς τὴν Λουίζαν. Οἱ φόβοι τῆς διλοὶ ἐπανῆλθον. Ἡπο τάχα βέβαιον διτὶ δ' Ἀλέξιος ἐστυγωρήθη; Ἡ ἐν τῇ ἐφημερίδι ἀναγγελθεῖσα μεταβολὴ τῆς ποινῆς δὲν ἦτον ἐνδεχόμενον νὰ ἥναι τέχνασμα πρὸς ὑπόκρυψιν τῆς ἀληθείας; Αὗται, καὶ χίλιαι ἀλλαι ἀμφιβολίαι, ἀνέθησαν εἰς τὸ πνεῦμα τῆς ἀλλ' ἐπέτυχον τέλος νὰ τὴν καθησυχάσω, καὶ ἐπέστρεψα οἰκαδε νὰ ἀναπυθῶ μικρὸν τι μέχρι τῆς ὥρας τῆς θανατώσεως. Πρὶν τούτου ὅμως, ἀπεστάλθη δὲν ὑπηρέτης μου εἰς τὴν Μόσχαν, νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν Κόμησσαν Β— διτὶ διὺς αὐτῆς ἔμελλε τὴν ἐπιούσαν νὰ ἀναχωρήσῃ τῆς Πετρουπόλεως πρὸς τὸν τόπον τῆς ἔξορίας του.

Εἰς τὰς τρεῖς ἡμέρας, ἔζηληθον τῆς οἰκίας μου, καὶ διευθύνθην πρὸς τὴν ἀκρόπολιν. Λευκόφριον τι χρῶμα κατ' ἀνατολὰς ἀνήγελλε τὴν προσέγγισιν τῆς ἡμέρας, καὶ λεπτὴ κατάλευκος ὅμιλη

ἐκρέματο ὡς κάλυμμα ὑπὲρ τοῦ Νεύα. Ἐνῷ διέβαντον παρὰ τὴν κόγχην τῆς Γαλλικῆς πρεσβείας, δι Μαρμόντιος καὶ ἡ θεραπεία του εἰσήργοντο εἰς τὸν οἶκον, καὶ μετὰ ἐν λεπτὸν ἐφάνησαν ἐπὶ τοῦ ἔξωστέου.

Ὦληγοι τινὲς ἴσταντο ἐπὶ τῆς προκυμαίας, δχι προσδοκῶντες, οὔτε καν γνωρίζοντες τὸ συμβόσμενον, ἀλλ' ἐπειδὴ τὴν γέφυραν τῆς Γριάδος κατεῖχον στρατιῶται, οἵτινες ἐμπόδιζον αὐτὸν νὰ προχωρήσωσιν εἰς τὸ ἔργον των. Ἐφάνησαν δὲ ἀνήσυχοι, καὶ ἀβέβαιοι ἐδὲ ἦτον ἀσφαλές νὰ μένωσιν ἑκεῖ.

Λεπτά τινα πρὶν τῶν τεσσάρων ἀνήρηθη μεγάλη πυρκαϊά εἰς τὸ πρὸ τοῦ φρουρίου ἐπίπεδον μέρος. Εἰς τὸ σημείον δ' αὐτὸν στρέψας τὰ βλέμματα, εἶδον, διὰ τοῦ νῦν αὐξανομένου λυκόφωτος, ἔγινον τι πῆγμα (σκαλωσιά), καὶ ἐπ' αὐτοῦ πέντε μελαίνας ἀγχόνας.

Τὸ δρολόγιον ἐκτύπωσε τέσσαρας, καὶ οἱ δέσμιοι, ὅπου ἦπον, εἴχε μεταβληθῆν εἰς ἔξορίαν, ἐφάνησαν ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ φρουρίου, καὶ διετάχθησαν περὶ τὰς ἀγχόνας. Ἀπαντες ἦσαν ἐν πλήρεις στολῆς, φοροῦντες τὰς ἐπωμίδας των, καὶ τοὺς ἀστέρας καὶ τὰς ταινίας διαφόρων ταγμάτων. Τὰ ἔιφη των ἐφερον στρατιῶται. Ἐζήτησα νὰ διακρίνω τὸν Κόμητα ἀλλ' ἡ ἀπόστασις, καὶ τὸ ἀτελές ἔτι φῶς, ἐματαίωσαν τὴν ἀπόσπειραν.

Ἀνέθησαν ἐπειτα εἰς τὸ ξύλινον πῆγμα οἱ μέλλοντες νὰ θανατωθῶσι πέντε, παχέα λινᾶ φορέματα ἐνδεδυμένοι, καὶ εἶδος λευκῆς κουκούλας ἐπὶ κεφαλῆς ἔχοντες. Ἡργούντο δὲ ἀναμυθιδώλως ἐκ διαφόρων φυλακῶν, διότι, συναπαντηθέντες, ἔλαθον ἀδέιαν ν' ἀσταθλῶσιν ἀλλήλους. Εὗδος μετὰ τοῦτο, ἐπλησίασέ τις πρὸς αὐτοὺς, καὶ εἴπε τι, μεθ' δ ἀνευφήμησαν οἱ στρατιῶται καὶ ἀλλοι παρευρισκόμενοι. Διεδόθη λόγος μετὰ ταῦτα, ἀγνοῶν ἐπὶ τίνι βάσει, διτὶ δ ἀνθρώπως εἴσοδος ἐστάλθη νὰ τὰς προσφέρῃ τὴν ζωὴν, ἀν ἥθελον νὰ τὴν αἰτήσωσιν· ἀλλ' ὅτι ἔκεινοι ἀπήντησαν εἰς τὴν προσφοράν διὰ κραυγῶν Ρωσίας καὶ αλλ' Ἐλευθερίας!—κραυγῶν αἵτινες κατεπνίγησαν διὰ τῶν τρανωτέρων ἐκφωνήσεων τῶν φυλάκων καὶ δλων τῶν παρόντων.

Οἱ δέσμιοι, πληστάσαντες, ἐπέρχονται τοὺς βρόχους περὶ τοὺς τραγήλους τῶν καταδεδικσμένων, καὶ ἔσυραν τὰς κουκούλας ἐπάνωθεν τῶν δρθαλμῶν των. Γειτονικόν τι δρολόγιον ἐκτύπησε τέσσαρας καὶ τέταρτον, καὶ ἐν τῷ ἀμα καταρράκτῃ θύρα (χλαβανή) ἐπεσεν ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν ἐνόχων. Μεγάλη κραυγὴ καὶ πολλὴ σύγχυσις ἡ κολούθησε, καὶ τινες στρατιῶται ἐπήδησαν ἐπὶ τοῦ ξυλίνου πῆγματος.

Δύο ἐκ τῶν σχοινίων εἴχον σπάσει, καὶ οἱ τοὺς τραγήλους μὲ αὐτὰ περιδεδεύοντες ἐπεσον διὰ τῶν ἀνεργμένων κλαβανῶν εἰς τὸ ἀδάφος τῆς πλατείας τοῦ ἔνδος δὲ συνετρίβη τὸ σκέλος, καὶ τοῦ ἀλλού δ βραχίων. Κλίμακες ἐφέρθησαν, καὶ οἱ πάσχοντες ἀνεβάσθησαν εἰς τὸ πῆγμα, καὶ ἐτέθησαν ὑπειοι, καθότι δὲν ἡδύναντο νὰ σταθῶσιν. Εἰς δλίγας στιγμάς, ητοιμάσθησαν νέοι βρόχοι, καὶ δ.α τῆς βοηθείας τῶν δημιών τὰ δύστηνα θύματα ἐτύρθησαν ὑπὸ τὰς ἀγχόνας. Αἱ τελευταῖαι λέξεις των ἦσαν Ρωσσία καὶ Ἐλευθερία! Τὴν φορὰν ταῦτην τὰ σχοινία ἔκαμαν τὸ χρέος των.

Ἐρρέθη διτὶ, ἀφοῦ μετέπειτα ἔμαθεν δ αὐτοκράτορο τὸ συμβεηκός τοῦτο, ἡγανάκτησε παραπολῶ διτὶ δὲν τὸν ἀνεφέρθη ἀμέσως· ἀλλὰ ποιος ἐτόλμα νὰ ἀναδειχθῇ τὴν εὐθύνην τῆς τοῦ θανάτου ἀναβολῆς;

Ἐστράφησαν ἐπομένως εἰς τὸν ἔξορίστους. Ἀνεγνώσθη πρῶτον ἡ κατ' αὐτῶν ἀπόφασις, δηλοποιοῦσα διτὶ διώλεσαν τὰ πάντα, βαθύδια, κτήματα, τάγματα, οἰκογένειαν, πᾶν δ, τι συνέδεεν αὐτοὺς μετὰ τοῦ παρόντος κόσμου, καὶ οἱ δέσμιοι τότε ἐξέσχισαν τὰς ἐπωμίδας αὐτῶν καὶ τὰ κοσμήματα, καὶ τὰ ἔρδυψιν εἰς τὸ πῦρ. Ἀκολούθως ἐπῆραν τὰ ἔιφη τῶν δεσμῶν ἀπὸ τὰς γειρας τῶν

στρατιωτῶν οἰτινες τὰ ἔκρατουν, καὶ πιάσαντες αὐτὰ ἐκ τῆς λαβῆς καὶ τῆς αἰχμῆς, συνέτριψαν ἔκαστον ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἴδιοκτήτου, ἔκφωνοῦντες, ἐνῷ ἐδίκτομετο, « Ξύφος πρόδοτο! » Τούτου γενομένου, ἔγυμνώθησαν ἀπὸ τὰς στολάς των, καὶ ἐφόρεσαν εἰς τόπου αὐτῶν παχέα λευκόφραι λιμάτια, καὶ τότε ὠδηγήθησαν ὄπισθι εἰς τὴν φυλακήν. Αὔθυμερὸν κατὰ τὸ ἐσπέρας ἔξεινόντα πρὸς τὴν Σιθηρίαν.

Ἐπανελθὼν εἰς τὴν Λουζίαν, εὗρον αὐτὴν γονυπετῆ, προσευγομένην καὶ δαχρύουσαν. Μ' ἐκύτταξεν ἐμβαίνοντα εἰς τὸν θάλασσον, ὡς ἐὰν ἐφρείτο νὰ μ' ἐρωτήσῃ· ἀλλὰ διεσκέδασα τὴν ἀνησυχίαν της, εἰπὼν ὅτι διὰ διέτρεξαν ὡς ἀνήγγειλεν ἡ ἐφημερίς. Ἀνέτεινε τότε εἰς τὸν οὐρανὸν τοὺς δριθαλμούς της μετ' εὐσεβούς εὐγνωμοσύνης.

Μετὰ τινα παῦσιν, « Πόσον ἀπέχει ἡ Τούδολσκα; » ἥρωτησε.

Περὶ τὰς δικτακοσίας λεγύχε.»

« Όχι! δοσον ἐνόμιζον, » παρετήρησεν ἔκεινη. « Εγὼ τὴν ἐκύτταξα ἐν σιωπῇ. Ήρχισα νὰ δικτητεύωμαι τοὺς σκοπούς της.

« Διὸ τί ἐρωτᾶς; » εἶπον ἐγώ.

« Δὲν δύνασαν νὰ μαντεύσησαν·»

« Ἀλλὰ δὲν γίνεται, Λουζία, τοῦλάχιστον πρὸς τὸ περόν.»

« Μὴ ἀνησύχει, φίλε μου. Γνωρίζω τὰ πρὸς τὸ τέκνον μου καθίκοντα, καὶ ἡ πρὸς τὸν πατέρα του φιλοστοργία μου δὲν θέλει μὲ κάμει νὰ τὰ λησμονήσω. Περιμένω.»

« Η προθυμία τῆς μητρὸς καὶ τῶν ἀδελφῶν τοῦ Κόμητος νὰ μάθωσι, μίνην δραν ἀρχήτερα, τὴν ἀναχώρησιν αὐτοῦ ἐκ Πετρουπόλεως δὲν ἦτον ἀνάτιος. Οἱ ἀπὸ τῆς πρωτεύουσης εἰς τὴν Τούδολσκαν δρόμοις ἐπέρνα διὰ τῆς Ἱροσλάυης, πόλεως περὶ τὰς ἔξηκοντα λεύγας ἐκ τῆς Μόσχας, καὶ ἡσαν εὐέλπιδες ὅτι ἡθελον δυνηθῆ νὰ ἴδωσιν ἐκείθεν διερχόμενον τὸν μὲν καὶ ἀδελφὸν των. Τὰ διεισθάτηριά των ἤσαν ἔτοιμα, καὶ τὰ πάντα διατεγμένα· ζήμα δὲ λαβοῦσαι παρὰ τοῦ θεράποντός μου τὴν εἰδῆσιν τῆς ἀναχωρήσεως τῶν δεσμίων, ἐμβῆκαν εἰς ἀμάξιν, καὶ, χωρὶς νὰ εἴπωσι λέξιν εἰς κάνενα περὶ τοῦ σκοποῦ των, ἔκινησαν πρὸς τὴν Ἱρολαύην.

Εἰς τὴν Ῥωσίαν δόδοιποροῦσι ταχέως μετὰ εἰκοσιτέσσαρας μόλις ὥρας ἔφθασαν εἰς τὸ τέρμα των, καὶ ἀσμένως ἔμαχον ὅτι οἱ δεσμίοι δὲν εἶχον περάσειν ἀκόμη. Φοβούμεναι δὲ μὴ διεγέρωσιν ὑπονοίας, ἀνὲ ἔμενον ἐν Ἱροσλάυῃ, ἐξῆλθον τῆς πόλεως, καὶ κατέλυσαν ἐν μικρῷ γωρίῳ ἐπὶ τοῦ δρόμου, εἰς μοναχικήν τινα καλύνην, πλησίον τῆς δοπίας ἔμελον ν ἀλλάξασιν. Ἱππους αἱ τοὺς ἔσορίστους περιέχουσαι ἀμάξαι. Ἐπὶ πάστης τοιεύτης περιπτώσεως ἐν Ῥωσίᾳ, οἱ τὴν ἐπιστασίαν τῶν καταδεικνασμένων ἔχοντες δὲν συγγρωῦνται νὰ σταθῶσιν ἢ ν ἀλλάξασιν Ἱππους εἰς πόλεις οὔτε εἰς κώμις.

Ἄφοῦ δὲ περιέμειναν δύο ἡμέρας διολήχρους αἱ δέσποιναι, ἀνεκάλυψε τὴν συνοδίαν τῶν ἔξορίστων προσεγγίζουσαν δὲπ' αὐτῶν τούτων ταχύεις ἐπὶ τοῦ δρόμου ὑπηρέτης, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἔδραμε πρὸς τὴν Κόμησαν, φέρων τὴν ἀγγελίαν ὅτι ἡ πρώτη μοῖρα τῶν δεσμίων ἤδη ἔφθασεν ἐν πέντε ἀμάξιαις, καὶ ὅτι δὲπ' αὐτῶν δέκαργος ἔστειλεν ἀνθρώπους νὰ φέρωσιν Ἱππους ἐκ τῆς κώμις. Αἱ κυρίαι εἰσῆλθον εἰς τὴν ἀμάξιν των, καὶ ἔκινησαν δρομαίως πρὸς τὴν καλύνην, δρους ἡ συνοδία εἶχε σταθῆν. Ἀπέδησαν δὲ εἰς τὴν ἀπέναντι τῆς καλύνης λεωφόρον, καὶ ἐκύτταξαν προθύμως διὰ τῆς ἡμίσανογμένης θύρας τοῦ μόνου ὀδιατίου της. Ἡτο πλήρης δεσμίων ἀλλὰ μεταξὺ αὐτῶν δὲν ἔφαν δ' Ἀλέξιος.

Εἰς ἐν τεταρτημόριον τῆς ὥρας Ἱπποι ἐφέρθησαν· οἱ δέσμιοι ἐμβῆκαν πάλιν εἰς τὴν ἀμάξιν, καὶ ἀμέσως ἀπῆλθον.

Μετὰ ἡμίσειαν ἀκόμη δραν ἔφθασαν ἡ δευτέρα μοῖρα τῆς συ-

οδίας· ἀλλ' ὁ Κόμης δὲν ἦτο μετ' αὐτῆς. « Η τρίτη, τετάρτη, καὶ πέμπτη ἐπέρασαν ὠσταύτως, ἔκστη ἀναγκαῖομένη νὰ περιμένη πλειότερον τοὺς ἀναγκαίους Ἱππους, ἐπειδὴ οἱ ἐν τῷ ταχυδρομείῳ καὶ τῇ ἀμέσω γειτονίᾳ εἶχον διῆσιν ἀπαρθῆ.

Την ἥδη σκοτεινὰ πρὸ ἱκανῆς ὥρας, διε τήκουσθη προσεγγίζουσα ή ἔκτη καὶ τελευταία μοῖρα. Αἱ ἀλλιαι γυναικες συνέδεσαν τὰς τρεμουσὰς χειράς των. Εἶχε μὲν φύσειν ἡ πολυπόθητος στιγμή, ἀλλ' ὑπῆρχεν ἐτι μέγιστον ἐμπόδιον. Ἡτο μᾶλλον παρ' ἀδέβαιον ἐὰν ἡθελον συγχωρηθῆ ν ἀσταθῶσι τὸν υἱὸν καὶ ἀδελφὸν των.

« Ή συνοδία ἐστάθη· δ' Ἀλέξιος ἐκβῆκε τῆς τρίτης ἀμάξης. Καίτοι ἐν σκότει καὶ ἐν ἀτίμῳ στολῇ, ἀνεγνωρίσθη πάραυτα ὑπὸ τῆς Κομήσσης καὶ τῶν θυγατέρων της. Μία ἐκ τούτων ἔμειλε νὰ ἐκφωνήσῃ τὸνομά του ἀλλ' η μήτη ἐπέθηκε τὴν χειρὰ ἐπὶ τοῦ στόματος αὐτῆς ἐν καιρῷ νὰ προλάβῃ τὴν ἀπεισκεψίαν, καὶ ὁ Κόμης ἐμβῆκεν εἰς τὴν καλύνην.

« Ο τὴν ἐπιστασίαν ἔχων δέκαρχος ἤργισε νὰ ἐρωτᾷ περὶ Ἱππων, καὶ μαθὼν ὅτι ἤσαν σπάνιοι, ἀπέστειλε τὸν στρατιώτας αὐτοῦ μὲ διαταγὰς νὰ ἀγγαρεύσωσιν δποιουσόρποτε ἡθελον εὑρεῖν, ἐν δύναμι τοῦ αὐτοκράτορος. Οι ἀνθρωποι ἀνεχώρησαν, καὶ αὐτὸς ἔμεινε μόνος μετὰ τῶν δεσμίων. Κίνδυνος ἀποπείρας τινὸς εἰς δραπέτευσιν δὲν ὑπῆρχεν. Ἐν τῷ κέντρῳ τῆς ἀχανοῦς ἔκεινης αὐτοκρατορίας ποὺ ἥδυνατο νὰ καταφύγῃ δ δραπέτης, χωρὶς βεβαίτησος δτι ἡθελε προκαταληφθῆ ἢ καὶ λιμοκτονηθῆ πρὶν φύση εἰς τὰ σύνορα;

Εμεινε λοιπὸν δ δέκαρχος Ἰεβάνος περιπατῶν δινα κάτω ἔμπροσθεν τῆς καλύνης, ἀλλοτε μὲν σφυρίζων, ἀλλοτε δὲ κτυπῶν μὲ τὴν μαστιγὰ τὸ δερμάτινον αὐτοῦ ἐπανωφρόρεμα, καὶ ποτε ἀτενίζων τὸν δριθαλμοὺς εἰς τὴν ἀμάξην τῆς Κομήσσης, ητίς ἐστέκετο ἀνευ Ἱππων ἐν τῷ δρόμῳ. Μετ' δλγον ἡ θύρα τοῦ δρόμου τηνοίζεν, ἀπέβησαν τρεις κυρίαι, καὶ ἐξάδιζον πρὸς τὸν δέκαρχον. Δύο ἐξ αὐτῶν ἔμειναν δλγον δπίσω, ἡ δὲ τρίτη τὸν ἐπληγάσας μὲ τὰς χειράς συνδεδεμένας.

« Φίλε μου, » εἶπεν ἡ Κόμησσα, « δινός μου εἶναι μετὰ τῶν δεσμίων σου ἀφες με νὰ τὸν ἰδω, καὶ σὲ γαρίζω δ, τι εἰπης.»

« Αδύνατον, κυρία! ἀπήντησεν εὐσεβάστως δ δέκαρχος « ἐλα-
-βον αὐτοτηράς διαταγὰς νὰ μὴ συγχωρήσω εἰς οἰονδήποτε νὰ συγ-
-χοινωνήσῃ μετὰ τῶν δεσμίων καὶ τὸ κοντοντον* θέλει εἰσθει ἡ
-ελαχίστη ποιητὴ τῆς παραβάσεως μου.»

« Άλλα ποιος θέλει γνωρίσειν δτι παρέθης αὐτάς; » ἔκραξεν ἡ Κόμησσα, ἐνῷ ἐπέρεμεν δ φωνή της ἀπὸ τὸν πόθον καὶ τὴν ἀμ-
-φιβολίαν. Αἱ θυγατέρες της προσῆλθον, καὶ συνέδεσαν τὰς χειράς, ὡς ἵκετεύουσαι τὸν στρατιώτην.

« Αδύνατο διώλου, κυρία! » ἐπανέλαβεν δ δέκαρχος.

« Μῆτέρ μου! αὐτεύοντας δ δέκαρχος « ἐλα-
-βον αὐτοτηράς διαταγὰς νὰ μὴ συγχωρήσω εἰς οἰονδήποτε νὰ συγ-
-χοινωνήσῃ μετὰ τῶν δεσμίων καὶ τὸ κοντοντον δπίσω, δὲ τρίτη τὸν ἐπληγάσας μὲ τὰς χειράς συνδεδεμένας.

« Ο δέκαρχος ἔκαμε κίνημα τι, ως διὰ νὰ πιάσῃ τὸν δέσποιν· ἀλλὰ συγγρόνως αἱ δύο νεανίδες ἔπεσον εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ τὸ γόνατά του ἀσπασθεῖσαι ἐδαχτυλοδείκτουν τὸ ἐνώπιον αὐτῶν κατανυκτικὸν θέαμα.

« Ο δέκαρχος ἔθετο καλῆς ψυχῆς ἡθελωπος. Ἐξεφωνήσε τι ἀνα-
-μέσον στεναγμοῦ καὶ γογγυσμοῦ, καὶ αἱ ἀδελφαὶ ἐνόησαν δτι ἐχά-
-ρισε τὸ αἰτημά των.

« Μάμμα, » εἶπε σιγανά ἡ μία ἐξ αὐτῶν, « μᾶς συγχωρεῖ νὰ

* Τὸ κνοῦτον εἶναι σκληροτάτη ποιητὴ πάρα τοῖς Ῥώσσοις, μαστί-
-γωσις μέχρις αἰματος καὶ κατασπαραγμοῦ τῶν σαρκῶν.

ἀσπασθῶμεν τὸν ἀδελφόν μας.» Η Κόμησσα, ἀπαλλαχθεῖσα τῶν ἀγκαλῶν τοῦ οὗσης της, προσέφερε βαρὺ πουγγίον εἰς τὸν δέκτρον.

« Κινδυνεύεις χάριν ἡμῶν, φίλε μου, καὶ εἶναι δίκαιον νὰ λά-
θῃς τὴν ἀνταμοιθήν σου.»

Ο Ἰερώνης σταθερῶς ἐκύτταξε τὸ πουγγίον. Ἐπειτα, τὴν χε-
φαλήν του κινήσας, καὶ ὅπιστα τὰς χειράς του διευθύνας, « Όχι,
δέσποινά μου,» εἶπε: « παραβάνω μὲν τὸ χρέος μου, ἀλλ’ οὐχὶ
διὰ τὸ χρυσόν. Ταύτην ἔχω χαλλίστην ἀπολογίαν πρὸς τοὺς δι-
καστάς μου· καὶ ἐν ἐκείνοις δὲν τὴν δεχθῆσιν, δ Θεὸς θέλει τὴν
δεχθῆναι· καὶ ἔδειξε τὰς δύο δακρυύσας κόρας. Η Κόμησσα ἔλα-
θε τὴν ἀμάλακτον χειρὰ τοῦ στρατιώτου, καὶ ἐπίσεν αὐτὴν εἰς
τὰ χείλη της.

« Οἱ ἕποι ἀργοῦν ἀκόμη,» ἔξηκολούθησεν δ Ἰερώνης: « ἐμβῆτε
εἰς τὴν ἀμαζάν σας, καὶ κλείστε τὰ θυρίδια. Τοιωτορόπως
οὐδεὶς θέλει σᾶς παρατηρήσειν. Ισως δὲ σωθῶν κάγῳ ἀπὸ τὸ κνῦστον.»

« Σὲ εὐχαριστῶ, δέκαρχε,» εἶπεν δ Ἀλέξιος: « πλὴν, τούλαχι-
στον, λάθε τὸ πουγγίον τοῦτο.»

« Λάθε τὸ σὺ δ ἴδιος, συνταγματάρχα,» εἶπεν δ Ἰερώνης, καὶ
ἐξεῖν διδών τίτλον, διτις πλέον δὲν ἀνῆκεν εἰς τὸ ὑποκείμενον. « Θέ-
λεις τὸ εὑρεῖ χρησμώτατον εἰς τὸ τέλος τῆς δοδοπορίας σου.»

« Ἀλλ’ δταν φθάσω, θέλουν μὲ διερευνήσει.»

« Εὔπορετς νὰ μὲ τὸ δώσης πρὸ τῆς διερευνήσεως, καὶ μετ’
αὐτὴν σὲ τὸ ἐπιστρέψω. Ἀλλ’ ἀκούων ἕππον καλπάζοντα· ἐμβῆτε,
ἐμβῆτε!» Ο δέκαρχος ἔσπρωξε τὸν Ἀλέξιον εἰς τὴν ἀμαζάν· αἱ
κυρίαι ἡκολούθησαν, καὶ αὐτὸς ἔκλεισε τὴν θύραν κατεπάνω των.

« Μία ὥρα παρῆλθεν, ὥρα συμμεμιγμένης χαρᾶς καὶ λύπης.
Μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ καιροῦ αὐτοῦ, ἡ θύρα ἤνοιξε, καὶ δ Ἰε-
ρώνης ἐπαρουσιάσθη.

« Πρέπει νὰ διαχωρισθῆτε,» εἶπεν· « οἱ ἕποι ἔρχονται.»

« Ἀκόμη ὀλίγα λεπτά!» ἔφωναξαν αἱ κυρίαι, μὲ δακρυσμένας
φωνάς.

« Οὔτε μίκην στιγμὴν, εἰ δὲ μὴ, ἔχαθην. Τιάγετε εἰς τὸν προ-
σεχῆ σταθμόν· εἶναι σκότος, κάνεις δὲν σᾶς βλέπει, καὶ ίσως δὲν
τιμωρήθω πλειότερον διὰ δύο παρὰ διὰ μίκην φοράν.»

« Ποσῶς δὲν θέλεις τιμωρηθῆναι,» εἶπαν αἱ κυρίαι· « βέβαια δ Θεὸς
θέλει σὲ ἀνταμείψει.»

« Αἴ, Αἴ,» εἶπεν δ δέκαρχος ἀμφιθάλλων, καὶ σχεδὸν σύρων τὸν
φέσμιον του ἐκ τῆς ἀμάζης.

Ἐν τῷ προσεχεῖ σταθμῷ τὰ πάντα ὑπῆγαν ἔξεσου καλῶς. Τρί-
την δὲ συνέντευξιν κατέστησε δυσκατόρωντον ἡ προσέγγιστις τῆς
ἡμέρας. Μετὰ λυπηρότατον ἀποχαιρετισμὸν, αἱ κλαίουσαι γυ-
ναικες διευθύνθησαν πρὸς τὴν Μόσχαν, ἀφοῦ πρῶτον συνεννοήθησαν
περὶ τρόπου ἀλληλογραφίας, καὶ ἀφοῦ συμπαρέλαβον ὀλίγας γραμ-
μᾶς, μὲ μολυβοκόνδυλον γραφείσας ὑπὸ τοῦ Ἀλέξιον πρὸς τὴν
Λουίζαν.

Η Κόμησσα εἶχε διατάξει τὸν δοῦλον μου νὰ περιμένῃ ἐν Μό-
σχᾳ μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς της· ἀμά δὲ ἔκει φθάσασα, ἀπέστειλεν
αὐτὸν εἰς Πετρούπολιν. Οὗτος ἔφερε πρὸς τὴν Λουίζαν τὸ γραμ-
μάτιον τοῦ Κόμητος, καὶ ἐπιστολὴν παρὰ τῆς μητρός του, ητοις
ἐπροσκάλει αὐτὴν νὰ ὑπάρχῃ εἰς Μόσχαν, διότι ήτον ἀνυπόμονος
νὰ τὴν ἀσπασθῇ ὡς θυγατέρα της.

Η Λουίζα ἐφίλησε τὸ γραμμάτιον τοῦ ἐραστοῦ. Ἀναγνοῦσα
δὲ τὴν ἐπιστολὴν τῆς Κόμησσας, ἐκίνησε τὴν κεφαλήν, καὶ ἐμει-
δίασε λυπήρον τι μειδίαμα, ἤδιον εἰς αὐτήν. « Δὲν ὑπάγω εἰς Μό-
σχαν,» εἶπεν· « ἀλλοῦ εἶναι δ τόπος μου.»

Κατὰ τὴν ὑπόψιάν μου, ή Λουίζα εἶχεν ἀποφασίσει νὰ ἐνωθῇ
μετὰ τοῦ Κόμητος Β— εἰς τὴν Τοβόλσκαν ἀλλὰ δὲν ἤδυνατο νὰ
κινήσῃ πρὸ τοῦ τοκετοῦ, διτις ἐμελλε νὰ συμβῇ μετὰ δύο μῆνας.

Ἐν τῷ μεταξὺ, ἐνηργούλειτο ἑτοιμαζομένη. Ἐξαρχυρώτασα πᾶν
ὅτι εἶχεν, ἔκαμεν ὃς τριάκοντα χιλιάδας βρύσια. Κατ’ αἵτησιν
της, παρεκάλεσα τὸν εὐμενὴ φίλον μου, κύριον Γοργόλην, νὰ λάβῃ
παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος ἀδειαν ὡστε νὰ ὑπάγῃ αὐτὴ πρὸς συνέ-
τευξιν τοῦ ἐραστοῦ της. Οἱ σκοποί της εἶχον διαδοθῆν ἐν Πε-
τρουπόλει, καὶ πᾶς τις ἐλλοὶ μετὰ θαυμασμοῦ περὶ τῶν μελετω-
μένων θυσιῶν τῆς νέας Γαλλίδος. Πολλοὶ δύμας ἐφέροντον, διτι
κόθελε τῆς λείψειν ἡ γενναιότης κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἀναχωρή-
σεως· ἀλλ’ ἐγὼ τὴν ἐγγνώριζον καλήτερα, καὶ ἦμην πεπεισμένος
τὸ ἐναντίον.

Περὶ τὰς ἀρχὰς Σεπτεμβρίου, ἡλευθερώθη— ἔτεκεν μίσον. Τὴν
ἐσυμβούλευσα νὰ γράψῃ πρὸς τὴν μητέρα τοῦ Ἀλέξιου, διπος
ἀναγγελῆ τὸ συμβεβηκός ἀλλὰ δὲν ἔστερξε. Τὸ ἐμαθεν δύμας
ἀλλαγέθεν ἡ Κόμησσα, καὶ ἔγραψε πρὸς τὴν Λουίζαν διτι τὴν πε-
ριμένει μετὰ τοῦ βρέφους.

Αἱ σφραγίδες ἀλίψεις κατὰ τὸ διάστημα τῆς χυφορίας εἶχον ἔξα-
σθενίσει τὴν ὑγείαν της, καὶ ἐνεκα τούτου βραχέων ἀνελάμβανεν.
Ηθέλε δὲ νὰ ἀναχωρήσῃ τῆς Πετρουπόλεως πρὸς ἀκόμη δυναμώση
ἀρκετὸ πρὸς τοισύτην ἐπίμοχθον δύοιπορίαν· ἀλλ’ ἡ ἀδεια ἐμελλε
νὰ ἔκβῃ διὰ μέσου μου, καὶ τὴν εἶπα διτι δὲν ἤθελον ζητήσειν
αὐτὴν πρὸ τῆς συγκαταβέσεως τοῦ ἱατροῦ της.

« Ποιός;»

« Ἐκεῖνος— δ Ἀλέξιος.»

« Πῶς! Νὰ διεκφύγῃ; Ἀδύνατον.»

« Διάθασε,» εἶπε· καὶ μ’ ἐνεχείρισεν ἐπιστολὴν τοῦ Κόμητος.
Διελάμβανεν ὡς ἐπομένως—

« Φιλτάτη Λουίζα, Τὸν φέροντα τὴν παροῦσαν νὰ ἐμπιστευθῆς
καθ’ ὅλα. Εἶναι ὅχι μόνον φίλος μου, ἀλλὰ καὶ σωτῆρ μου. Ήσέ-
νησα καθ’ ὅδον, καὶ ἡγαγκάσθην νὰ σταθῶ εἰς τὴν Πέρμαν. Οἱ
ἱατροὶ ἐδηλοποίησαν διτι δὲν ἤκην ἵκανος νὰ ἔξαρχολουθήσω τὴν
δύοιπορίαν, καὶ ἀπεφρούσθη νὰ διαχειμάσω ἐν τῇ φυλακῇ αὐτῆς
τῆς πόλεως. Αγαθῆ τύχη, δ ἀδειφός τοῦ δεσμοφύλακος εἶναι πα-
λαιός θεράπων τῆς οἰκογενείας μου, καὶ διὰ τοῦτο πρόθυμος νὰ συ-
νεργήσῃ εἰς τὴν ἐλευθέρωσίν μου. Αὐτὸς καὶ δ ἀδελφός του φεύ-
γουσι μετ’ ἐμοῦ· ἀλλὰ πρέπει νὰ ἔχω μέσα νὰ τὸν ἀποζημιώσω
διτι δσα ἐγκαταλείπουσι χάριν δύμοι, καὶ διὰ τὸν κίνδυνον εἰς δύ
ἐκτίθενται. Δος εἰς τὸν φέροντα διὰ τὰ χρήματα καὶ τοὺς πολυ-
τίμους λίθους σου. Αμα ἡλευθερωθῶ, θέλω σὲ γράψει νὰ θίης
πρὸς συνέντευξιν μου. Ερρωτο.»

« Λοιπὸν,» εἶπα ἐγὼ, ἔφοι ἀνέγνων τὴν ἐπιστολὴν, « τί ἐπρ-
ξες;»

« Ἐρωτᾶς καν;»

« Τί!» ἀνεβόσα. « Ἐδωκας — ;

« Ολα μου τὰ βρύσια,» εἶπε, διαχόπτουσά με.

« Αλλ’ ἐδὲ ἦναι τοῦ Κόμητος ἡ ἐπιστολὴ αὐτῇ; » Εὰν ἦναι
πλαστή;»

« Ἡλλάξεν δψιν, καὶ ἤρπασε τὸ χαρτίον ἐκ τῆς χειρός μου.

« Οχι, διι!» εἶπε· « γνωρίζω τὸ χειρόγραφόν του. Αδύνατον
νὰ λανθάνωμαι.» Αλλ’ ἀφοῦ καὶ πάλιν ἀνέγνω τὴν ἐπιστολὴν,
παρετήρησε διτι δψιασεν ἔτι μᾶλλον.

« Δὲν στοχαζοματι,» παρετήρησε ἐγὼ, « διτι δθελε διευθύνει πρὸς
σὲ τοικτην ἀπαλτησιν δ Ἀλέξιος.»

« Καὶ διατι διι; Ποιός τὸν ἀγαπᾶ περιστότερον;»

« Δὲν μ’ ἐνόησας δρθῶς. *Αν ἐχρειάζετο φιλική τις πράξις,
γενναία τις προσωπική θυσία, ἀναμφιθόλως δθελε προσδράμειν εἰς

εέ· ἀλλ' ἀργύριον ἥθελε ζητήσει παρὰ τῆς μητρός του. Σὲ τὸ μεταλέγω, ή ἔγω δὲν γνωρίζω τὸν χαρακτῆρα τοῦ Κόμητος Β--·, η δὲν εἶναι γεγραμμένη ὑπ' ἐκείνου ή ἐπιστολὴ αὐτῆς.

«Ἀλλά τί νὰ γένω; «Ἐδώκα πᾶν δ', τι εἶχον.»

«Πῶς οὐπέραφα συνήθως τὰς ἐπιστολὰς αὐτοῦ δ' Κόμης;»

«Ἀλέξιος πάντοτε.»

«Ἀλλ' αὐτῇ, βλέπεις, εἶναι οὐπογεγραμμένη Β--. Δῆλον δὲν ἐπλαστογραφήθη, καὶ πρέπει ἀμέσως νὰ εἰδοποιήσωμεν τὴν ἀστυνομίαν.»

«Ἀλλ' ἀν ἔχωμεν λάθος; «Αν δὲν ἥναι πλαστογράφημα, θέλομεν ἐμποδίσει τὸ νὰ διεκφύγῃ. «Οχι, δχι! Κάλλιον νὰ χάσω τὰ χρήματα. Οικονομοῦμαι καὶ χωρὶς αὐτῶν. Ἐπειδύμουν μόνον νὰ μάθω ἀν ἥναι εἰς τὴν Πέρμαν.»

Μου ἥλεν εἰς τὸν νοῦν, ὅτι εὐχόλιας ἡδυνάμυνη νὰ ἔξαριθμῶσω τὸ ἔσχατον τοῦτο παρὰ τίνος οὐπομοιράρχου τῆς χωροφυλακῆς, οἵτις ἐλάμβανε παρ' ἐμοῦ μαθήματα· καὶ παρακαλέσας τὴν Λουζίαν νὰ προσμείνῃ ἔως νὰ ἐπιστρέψω, ἐσπεύσας εἰς τὸ κατάλυμά του. Τὸν εἶπα δὲι διὰ λόγους ἴδιαιτέρους ἐπειδύμουν νὰ μάθω ἐὰν διόλοις μου Β-- εἴχε φθάσειν εἰς τὴν Τοβόλσκαν, καὶ τὸν ἡρώτησα ἐὰν ἦτο τρόπος νὰ πληροφορηθῶ. Πάραυτα ἐστείλει διατάγην νὰ παρουσιασθῇ ὁ οὐπάλληλος διανοδεύσας τὴν μοίραν τοῦ Κόμητος. Μετὰ δέκα λεπτὰ, εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον δέκαρχος Ἰβανός· καίτοι δὲ ἀγνῶν τότε τὴν παρ' αὐτοῦ ἐκδούλευσιν εἰς τὴν Κόμησσαν καὶ τὰς θυγατέρας της, εὐθὺς διώρεις τὸ ἔλευθεριον ἄδολον πρόσωπον καὶ τὸ στρατιωτικὸν βάδισμά του ἐφεύκυσεν τὴν εὔνοιάν μου.

«Σὲ ἐπεστάτεις τὴν ἔκτην μοίραν τῶν δεσμίων, οἵτινες πρὸ μικροῦ ἐστάλθησαν εἰς τὴν Σιβηρίαν;» Ήρώτησα ἔγι.

«Ἐγώ, ἔξοχώτατε.»

«Ο Κόμης Β-- ἦτον εἰς τὴν μοίραν σου;»

«Ο δέκαρχος ἐδίστασε, καὶ δὲν εὐχαριστήθη τόσον μὲ τὴν ἐρώτησιν.

«Μή φοδοῦ τίποτε,» εἶπα ἔγώ· «λαλεῖς πρὸς φίλον, διστις ἥθελε κατεβάλει καὶ τὴν ζωήν του ὑπὲρ ἔκείνου. Εἰπέ μοι τὴν ἀλήθειαν, σὲ παρακαλῶ. Ἡρώστησε καθ' ὅδον δ' Κόμης Β--;»

«Οχι, διόλου.»

«Ἐστάθητε εἰς τὴν Πέρμαν;»

«Οὐδὲ καν διὰ ν' ἀλλάξωμεν ἵππους. Τὸν ἀφῆκα εἰς τὸ Κόσλοβον, μικρὸν εὐμορφὸν χωρίον ἐπὶ τοῦ Ἰριτσοῦ, είκοσι λευγας ἀπὸ τὴν Τοβόλσκαν.»

«Δὲν ἔχεις καθημίαν ἀμφιβολίαν περὶ τῶν ἓστα λέγεις;»

«Οὐδεμίαν. Ἐλαβον ἀπόδειξιν παρὰ τῶν ἔκει ἀρχῶν, καὶ διὰ φθάσας ἐδῶ τὴν παρέδωκα εἰς τὴν αὐτοῦ ἔξοχότητα, τὸν ἀρχιεπιστόμονον.»

«Ἐσπεύσα τῷρα πρὸς τὸν κύριον Γοργόλην, καὶ διηγήθην διὰ τὰ διατρέξαντα. Ἀφοῦ δ' ἐτελείωσα,

«Ἐχεις ἀπόφασιν ή νέα, καίτοι ἀνάργυρος ἥδη, νὰ ὑπάγη πρὸς τὸν Σιβηρίαν ἔραστήν της;»

«Σταθεράν ἀπόφασιν, ἔξοχώτατε· καὶ εἴμαι πεπεισμένος διεύθυντος δύναται νὰ μεταβάλῃ τὴν ἀπόρχασί της.»

«Λοιπὸν ὑπαγε, καὶ εἰπέ την ἐκ μέρους μου διτεθέλει λάβει τὴν ἔδεισαν.»

Ἐτάχυνα ὀπίσω πρὸς τὴν Λουζίαν, καὶ τὴν ἔκοινοποίησα τὸ ἀποτέλεσμα τῶν δύο μου συνεντεύξεων. Ἐφάνη ἀδιάφορος μαθοῦσα τὴν ἐπώλειαν τῆς μικρᾶς περιουσίας της, ἀλλ' ὑπερεχάρη ἔτι ἥθελεν ἀφεύθη νὰ ὑπάγη πρὸς τὸν ἔραστήν της. Μόνην ἐπιθυμήσαν εἴχεν ἥδη νὰ λάβῃ δον τάχιστα τὴν ἀπαίτουμένην ἔδεισαν.

Πρὸν ἀποχωρισθῶμεν, τὴν εἶπα νὰ θεωρῇ ὡς ἰδικόν της δον ἀργύριον εἴχον παρ' ἐμοὶ· ἐξ ἀτυχίας, μόνον δύο η τρεῖς χλιάδες ρούσια, καθὼ πρὸ μικροῦ ἐμβάσας εἰς Γαλλίαν δσα εἴχον φυλάξει κατὰ τὴν ἐν Πετρουπόλει διατριβήν μου.

Αὐθημερὸν, πρὸς τὸ ἐσπέρας, ἐνῷ ἥμην εἰς τὴν Λουζίαν, ἀνηγγέλθη εἰς τῶν ὑπασπιστῶν τοῦ αὐτοκράτορος. Ἐφερεν εἰς αὐτὴν ἔγγραφον, περιέχον ἔδεισαν νὰ ὑπάγη εἰς τὰ ἀνάκτορα τὴν ἐπιούσαν. Ο Κύριος Γοργόλης εἶχε φυλάξει τὸν λόγον του.

«Ἐπεται συνέχεια.

Ο ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΟΣ ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ.

Ο ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ ἐγεννήθη ἐν Καισαρείᾳ τῆς Παλαιστίνης, περὶ τὰ τέλη τῆς πέμπτης ἢ τὰς ἀρχὰς τῆς ἔκτης ἑκατονταετηρίδος. Ἀφοῦ ἐσπούδασε ῥήτορικὴν εἰς τὴν πατρίδα του, μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπου ἐδίδασκεν ὡς ῥήτωρ, καὶ Ἰσας μετήρχετο τὸ ἐπάγγελμα τοῦ δικηγόρου. Ή φήμη τῆς πολυμαθείας αὐτοῦ καὶ ίκανότητος ἐφθασεν εἰς τὴν αὐλὴν, καὶ ὁ αὐτοκράτωρ Ιουστίνος ὁ Πρεσβύτερος, κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος τῆς βασιλείας του, διώρισεν αὐτὸν συγκάθεδρον τοῦ στρατηγοῦ Βελισαρίου, ὅστις ἐπέμφθη περὶ τὸν χρόνον ἐκείνον διοικητής τῆς πόλεως Δάρας ἐπὶ τῶν μεθορίων τῆς Ἀρμενίας. Ο Προκόπιος μετέπειτα συγκάδευσε τὸν εἰρημένον στρατηγὸν εἰς διαφόρους ἐκστρατείας, κατὰ τῶν Περσῶν (530), κατὰ τῶν ἐν Λιβύῃ Βανδήλων (533-5), καὶ κατὰ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ Γότθων (536-9). Εἰς τὸ διάστημα τῶν πολέμων τούτων φαίνεται ὅτι μεγάλως ἐχρησίμευε διὰ τῆς ἐμπειρίας αὐτοῦ καὶ δραστηριότητος, καὶ ὁ Βελισαρίος ἐπέτρεπεν εἰς αὐτὸν ἀξιολόγους ὑπηρεσίας. Ήτο δὲ καὶ ὁ νόμιμος σύμβουλος τοῦ στρατηγοῦ, καὶ ὁ ἴδιαιτερος γραμματεύς του. Έν ἔτει 538, ἐβοήθησε τὴν Ἀντωνίαν, σύζυγον τοῦ Βελισαρίου, νὰ στρατολογήσῃ ἐν Καμπανίᾳ, καὶ νὰ στελητῇ διὰ θαλάσσης βοήθειαν εἰς τὴν Ρώμην, πολιορκούμενην τότε. Ἐπιστρέψας εἰς Κωνσταντινούπολιν περὶ τὸ 540, ἀνεδέγθη βουλευτής ὑπὸ τοῦ Ιουστίνιανοῦ, πρὸς ἀνταμοιβὴν τῶν ἐκδουλεύσεών του. Τὸ 562, διωρίσθη ἐπαρχος Κωνσταντινουπόλεως, ἐκτὸς ἐὰν ἦτον ἀλλος συνώνυμος ὁ τὸ ἀξιώματος τοῦτο λαβών. Ἀπέθανε δ' ἐν τῇ πρωτευούσῃ, προσεβήκως τὴν ἡλικίαν, ἀλλὰ δὲν γνωρίζεται ἀκριβῶς ὁ χρόνος τῆς ἀποβιώσεώς του.

Ο Προκόπιος συνέγραψεν δικτὸν βιβλία τῶν «Καταβοτῶν Ιστοριῶν», περιέχοντα τοὺς πολέμους τοῦ Βελισαρίου, καὶ τὰ κατὰ Ρώμην καὶ Λιβύην πραχθέντα, πόνημα ἀξιόλογον, συνδέον τὴν ἀρχαίαν μετὰ τῆς νεωτέρας ιστορίας. Ήτο δὲ νοήμων καὶ εἰλικρινής θεατῆς ἢ ἐνεργός εἰς τὰ πλείστα τῶν συμβεβηκότων δσα διηγεῖται· ἔγνωρίζει καλῶς τὴν αὐλὴν τοῦ Ιουστίνιανοῦ· καὶ εἶναι γενικῶς ἀξιόπιστος, πλήρης στῶν κλίνης εἰς τὰς συνήθειας κολακείας πρὸς τὸν αὐτοκρά-